

คู่มือ

การจัดการเรื่องร้องเรียนการทุจริต
และประพฤติมิชอบของเจ้าหน้าที่

องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง

บทนำ

การทุจริตและประพฤตินิชอบในวงราชการ

คำว่า "การทุจริต" ได้ถือเอาความหมายของคำว่า "โดยทุจริต" ตามประมวลกฎหมายอาญา คือ เพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมายสำหรับตนเองหรือผู้อื่น ส่วนคำว่า "ประพฤตินิชอบ" คือ การที่ได้รับทรัพย์สินหรือประโยชน์ใด ๆ อันเนื่องมาจากการปฏิบัติหน้าที่หรือมีตำแหน่งหน้าที่ในทางที่มิชอบอันเป็นเรื่องที่มีใช้การทุจริต ทั้งนี้รวมถึงกรณีร้ายแรงผิดปกติและไม่สามารถแสดงได้ว่าร้ายขึ้นในทางที่ชอบด้วย

คำว่า "ในวงราชการ" นั้น พิจารณาจากการกระทำของตัวบุคคล อันได้แก่ ผู้ที่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐตามมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติ ป.ป.ช. และการกระทำของเจ้าหน้าที่ของรัฐพิจารณาว่าตามสภาพของกิจการงานราชการนั้นอยู่ในวัตถุประสงค์ของส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจ ซึ่งกฎหมายกำหนดไว้หรือไม่ และหน้าที่ราชการที่มีอยู่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นมีประการใด ซึ่งรวมถึงกรณีโอกาสที่มีตำแหน่งหรือหน้าที่ ใช้โอกาสนั้นกระทำการในกิจการซึ่งตนมิใช่เป็นผู้มีหน้าที่รับผิดชอบด้วย อย่างไรก็ตามในเรื่องที่เป็นส่วนตัวหรือที่เกี่ยวกับศีลธรรม เช่น การคบขู้ขู้สาว การประพฤติตนเสเพล การมีหนี้สินล้นพ้นตัว การไม่ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ราชการ การละทิ้งหรือขาดราชการ ฯลฯ ไม่อยู่ในความหมายของคำว่า "ประพฤตินิชอบในวงราชการ" ตามพระราชบัญญัติ ป.ป.ช. เพราะความผิดเหล่านี้เป็นความผิดตามกฎหมายว่าด้วยวินัยข้าราชการและเป็นอำนาจของผู้บังคับบัญชาที่จะดำเนินการลงโทษได้อยู่แล้ว

"การทุจริตในวงราชการ" ตามนัยแห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤตินิชอบแห่งชาติ จึงอาจจะสรุปได้ว่า การที่เจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการหรือละเว้นการกระทำการอย่างใดในตำแหน่งหรือหน้าที่หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่ดังกล่าวนั้น เพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมายสำหรับตนเองหรือผู้อื่น และรวมถึงกรณีอาศัยโอกาสที่มีตำแหน่งหรือหน้าที่ใช้โอกาสนั้นแสวงหาประโยชน์เพื่อตนเองหรือผู้อื่นในกิจการซึ่งตนมิใช่เป็นผู้มีหน้าที่รับผิดชอบด้วย สำหรับ "การประพฤตินิชอบในวงราชการ" หมายความว่า "การที่เจ้าหน้าที่ของรัฐได้รับทรัพย์สินหรือประโยชน์ใด ๆ อันเนื่องมาจากการปฏิบัติหน้าที่ หรือมีตำแหน่งหน้าที่ในทางที่มิชอบ แม้ว่า การดังกล่าวมิใช่เป็นการทุจริตตามกฎหมายอาญาหรือกฎหมายว่าด้วยวินัยข้าราชการ ทั้งนี้รวมถึงกรณีร้ายแรงผิดปกติและไม่สามารถแสดงว่าร้ายขึ้นในทางที่ชอบด้วย"

การทุจริตและประพฤตินิชอบในวงราชการตามพระราชบัญญัติ ป.ป.ช. ตามปกติแล้วเป็นความผิดตามกฎหมายที่มีโทษทางอาญาและ / หรือกฎหมายระเบียบข้าราชการที่มีโทษทางวินัย ซึ่งจะเป็นความผิดตามกฎหมายใดนั้น ขึ้นอยู่กับว่าได้กระทำโดยเจตนาอันเป็นการฝ่าฝืนกฎหมายที่มีโทษทางอาญาหรือไม่ ถ้าเป็นก็เป็นการกระทำผิดตามกฎหมายอาญา หากเป็นเพียงแต่ฝ่าฝืนกฎหมายแต่เป็นกฎหมายที่

ไม่มีการลงโทษทางอาญาหรือฝ่าฝืนระเบียบแบบแผนข้อบังคับหรือคำสั่งของทางราชการที่ชอบด้วยกฎหมาย ก็อาจเป็นความผิดเพียงทางวินัย อย่างไรก็ตาม หากเป็นความผิดตามกฎหมายอาญาจนได้รับโทษถึงที่สุดให้จำคุกก็มักจะเป็นความผิดทางวินัยด้วย ทั้งนี้ เพราะกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการเกือบทุกฉบับจะมีบทบัญญัติไว้

ความหมายในทางกฎหมายของการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ เมื่อได้ทำการศึกษาในลำดับต่อมา โดยศึกษาเปรียบเทียบกับความหมายของพฤติกรรมที่ถือว่าเป็นการคอร์รัปชันตามความหมายของกฎหมายบางประเทศ ซึ่งมีลักษณะเป็นกฎหมายพิเศษในลักษณะเดียวกันกับพระราชบัญญัติ ป.ป.ช. ของไทย กฎหมายของประเทศเหล่านั้น ได้แก่ กฎหมายของอังกฤษ สิงคโปร์ ฟิลิปปินส์ อินเดีย จีน และเกาหลีใต้ ปรากฏว่าความหมายของการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการตามพระราชบัญญัติ ป.ป.ช. ที่ได้ศึกษามาแล้วมีความครอบคลุมการกระทำผิดคล้ายคลึงกับกฎหมายต่างประเทศข้างต้น ซึ่งสำหรับกฎหมายต่างประเทศดังที่ได้กล่าวมาข้างต้นนี้เป็นกฎหมายที่บัญญัติถึงความผิดเกี่ยวกับการทุจริตเป็นส่วนใหญ่ เพราะเป็นเรื่องทรัพย์สินและผลประโยชน์เข้ามาเกี่ยวข้องด้วย อย่างไรก็ตาม ในกฎหมายของบางประเทศมีหลักการบางอย่างที่ไม่มีบัญญัติไว้ในกฎหมายของไทยโดยตรงทั้งทางอาญาและทางวินัย เช่น ในกฎหมายอังกฤษ มีบทบัญญัติความผิดในการซื้อขาย ต่อรองราคา เพื่อตำแหน่งหน้าที่สาธารณะ การขายตำแหน่งในกองทัพด้วยการติดต่อช่วย หรือยินยอมขาย หรือซื้อให้ หรือรับสิ่งตอบแทนอันมีค่าในการเลื่อนตำแหน่งหรือการปลดออกจากกองทัพหรือการจ้างใด ๆ ในกองทัพ ซึ่งในลักษณะความผิดดังกล่าว เรื่องที่มีทรัพย์สินหรือผลประโยชน์ตอบแทนในการปฏิบัติหน้าที่ อันเห็นได้ว่าเป็นไปโดยมิชอบ อาจถือได้ว่าเป็นการกระทำโดยทุจริตตามนัยประมวลกฎหมายอาญาและกฎหมายอาญาอื่น ๆ อยู่แล้ว นอกจากนี้ ในกฎหมายสาธารณรัฐจีนที่มีบทบัญญัติให้ผู้บังคับบัญชาของผู้กระทำความผิดที่รู้เห็นหรือปกปิดการกระทำผิดของผู้ใต้บังคับบัญชา เป็นความผิดอาญาด้วย ปรากฏว่าในหลักการนี้ไม่มีบทบัญญัติให้เป็นความผิดอาญาในกฎหมายของไทย ดังนั้น การที่ผู้บังคับบัญชาได้กระทำการดังกล่าวจึงไม่ถือว่าเป็นความผิดอาญา แต่อย่างไรก็ตาม อาจเป็นความผิดทางวินัยได้ ทั้งนี้เนื่องจากว่ากฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการเกือบทุกฉบับ ได้มีบทบัญญัติให้ผู้บังคับบัญชาได้ส่งเสริมให้ผู้ใต้บังคับบัญชาได้ปฏิบัติตามวินัยเคร่งครัดอยู่เสมอ และเมื่อรู้ว่าผู้ใต้บังคับบัญชาได้ส่งเสริมให้ผู้ใต้บังคับบัญชาได้ปฏิบัติตามวินัยเคร่งครัดอยู่เสมอ และเมื่อรู้ว่าผู้ใต้บังคับบัญชาคนใดกระทำความผิดวินัยจะต้องดำเนินการทางวินัยทันที ดังนั้น จึงว่าเป็นหลักการที่เพียงพอแล้ว

สำหรับเรื่องการรับสินน้ำใจ สินจ้างรางวัล ในกฎหมายสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ และสิงคโปร์ ปรากฏว่าในกฎหมายของไทยอันได้แก่ ประมวลกฎหมายอาญา กฎหมายที่มีโทษทางอาญาอื่น ๆ ก็มีบทบัญญัติเกี่ยวกับความผิดฐานรับสินบนอยู่แล้ว เช่น ในมาตรา ๑๔๙ แห่งประมวลกฎหมายอาญาโดยไม่จำกัดสินบนนั้นจะมีมูลค่ามากน้อยเพียงใดอย่างไรก็ตามในกรณีที่เป็นกรับสินน้ำใจ ซึ่งไม่ได้ก่อให้เกิดการกระทำผิดขึ้นหรือเป็นการรับตามประเพณี ปรากฏว่า กฎหมายฟิลิปปินส์ได้บัญญัติให้เป็นความผิด ในกรณีที่มิมูลค่าเกินสมควรนั้นตามกฎหมายไทยไม่ได้บัญญัติไว้เป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา

หรือกฎหมายอาญาอื่น ๆ กรณีอาจเป็นเรื่องความผิดทางวินัยตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการได้ โดยถือว่าเป็นการประพฤติชั่ว ทั้งนี้ ก็ต้องพิจารณาข้อเท็จจริงเป็นราย ๆ ไป โดยอาศัยความรู้สึกของมวลชน และประเพณีแห่งวิชาชีพประกอบด้วย

ดังนั้น เมื่อพิจารณาในแง่ของกฎหมายแล้ว ความหมายของการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ มีความหมายครอบคลุมการกระทำความผิดได้สมบูรณ์พอสมควร เมื่อเปรียบเทียบกับความหมายการกระทำในประเทศต่าง ๆ ในเรื่องการใช้ดุลยพินิจของเจ้าพนักงานอันนำไปสู่การทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ ปราบกฏว่าผู้เป็นเจ้าพนักงานนั้นเป็นผู้ที่มีอำนาจและหน้าที่ตามกฎหมาย ซึ่งสรุปแล้วจะมีอำนาจและหน้าที่อยู่ ๒ ประการ คือ อำนาจหน้าที่ในการควบคุมตรวจตราดูแลการดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่งของทางราชการ และอำนาจในการอนุมัติ อนุญาต ผ่อนผัน การดำเนินกิจการต่าง ๆ ตามที่กฎหมายได้กำหนดไว้ อำนาจและหน้าที่ของเจ้าพนักงานดังกล่าวมีความสัมพันธ์และเกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตของประชาชนโดยทั่วไป

ในบรรดาอำนาจและหน้าที่ของเจ้าพนักงานมีอยู่ประการหนึ่งเรียกว่า "**อำนาจใช้ดุลยพินิจของเจ้าพนักงาน**" ซึ่งเป็นสิ่งที่กฎหมายได้บัญญัติไว้ไม่ว่าจะเป็นโดยตรงหรือทางอ้อม ทั้งนี้ เพื่อให้เจ้าพนักงานได้ใช้ดุลยพินิจนี้อำนวยความสะดวกเป็นการเฉพาะกรณีให้แก่ผู้เกี่ยวข้อง อย่างไรก็ตาม ปราบกฏว่า อำนาจใช้ดุลยพินิจของเจ้าพนักงานนี้เอง ที่เป็นมูลเหตุที่สำคัญอันนำไปสู่การทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ โดยแยกพิจารณาได้เป็นการใช้ดุลยพินิจของเจ้าพนักงานอันนำไปสู่การทุจริตในวงราชการ และการใช้ดุลยพินิจของเจ้าพนักงานอันนำไปสู่การประพฤติมิชอบในวงราชการ

การใช้ดุลยพินิจของเจ้าพนักงานอันนำไปสู่การทุจริตในวงราชการ หมายถึง การที่เจ้าพนักงานใช้ดุลยพินิจโดยทุจริต คือ แสวงหาประโยชน์ที่มีควรได้โดยชอบด้วยกฎหมายสำหรับตนเองหรือผู้อื่น ซึ่งในลักษณะนี้ การใช้ดุลยพินิจเป็นข้อเท็จจริงอย่างหนึ่งของการทุจริตในวงราชการ สำหรับการใช้ดุลยพินิจของเจ้าพนักงานอันนำไปสู่การประพฤติมิชอบในวงราชการนั้นหมายถึง การใช้ดุลยพินิจของเจ้าพนักงานที่สุจริต ถูกต้องตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ แล้วต่อมาได้รับทรัพย์สินหรือประโยชน์ในทางที่มิชอบ คือ ไม่มีกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ รองรับไว้ ในลักษณะนี้การใช้ดุลยพินิจจึงมิใช่เป็นการประพฤติมิชอบโดยตรงเหมือนการใช้ดุลยพินิจโดยทุจริต

เมื่อพิจารณาแล้วการใช้ดุลยพินิจของเจ้าพนักงานซึ่งถือว่าเป็นอำนาจอย่างหนึ่งในตำแหน่งหน้าที่อันจะนำไปสู่การทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ จึงมีสาเหตุจากการที่มีตำแหน่งหน้าที่เอื้ออำนวยให้กระทำผิด ทั้งนี้ เนื่องจากการที่กฎหมายได้มีการบัญญัติให้เจ้าพนักงานได้มีอำนาจใช้ดุลยพินิจได้ไม่มากนักน้อย และนอกจากนี้ ในกรณีการใช้ดุลยพินิจของเจ้าพนักงานอันนำไปสู่การทุจริตในวงราชการ ยังพบว่ามูลเหตุ หรือสาเหตุที่กฎหมาย หรือระเบียบมีช่องว่าง หรือบกพร่องอยู่ด้วย เช่น ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาตรา ๓๘ (๑) และ (๒) มาตรา ๑๔๒, พระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่อง

กระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. ๒๕๙๐ และมีแก้ไขเพิ่มเติมที่ไม่มีการวางระเบียบปฏิบัติราชการกำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่ปฏิบัติให้เสร็จตามกำหนดเวลา ทำให้พนักงานเจ้าหน้าที่จะทำเรื่องให้ช้าหรือเร็วก็ได้ หรืออย่างเช่น ประมวลกฎหมายที่ดิน ประมวลกฎหมายอาญาที่ที่ไม่มีการวางระเบียบจำกัดการใช้ดุลยพินิจ ทำให้มีช่องทางให้พนักงานเจ้าหน้าที่ใช้ดุลยพินิจอันนำไปสู่การทุจริตในวงราชการได้

ผลกระทบของการทุจริตและประพฤติมิชอบที่มีต่อความมั่นคงของประเทศ

ผลกระทบของการทุจริตและประพฤติมิชอบที่มีต่อความมั่นคงแห่งชาติอาจจะแบ่งออกได้เป็น ๓ ด้าน คือ

๑. ผลกระทบต่อความมั่นคงด้านการเมืองและการบริหาร
๒. ผลกระทบต่อความมั่นคงด้านเศรษฐกิจ
๓. ผลกระทบต่อความมั่นคงด้านสังคมจิตวิทยา

ผลกระทบต่อความมั่นคงด้านการเมืองและการบริหาร

ผลกระทบในปัจจุบัน

๑. ทำให้เสียขวัญในหมู่ข้าราชการทั่วไป ผู้ที่ทำงานด้วยความมานะบากบั่น และสุจริตแต่ยากจน เมื่อเห็นเพื่อนข้าราชการที่ทุจริตและประพฤติมิชอบมีความเป็นอยู่ดี มีรถยนต์ใช้ ผู้ใหญ่เกรงใจ ทำให้ขวัญและกำลังใจในการทำงานไม่ดี เข้าทำนองที่ว่า "ทำดีไม่ได้ดี ทำชั่วได้ดี" การทำงานก็จะเฉื่อยช้าลงเมื่อมีคนประเภทนี้มาก ๆ เข้า งานของรัฐก็เป็นไปอย่างเชื่องช้าทำให้การพัฒนาการบริหารเป็นไปด้วยความยากลำบาก เกิดผลเสียต่อการพัฒนาประเทศ

๒. ผลของการที่ตำรวจทุจริตประพฤติมิชอบ ทำให้ให้มีการละเลยหน้าที่ ก่อให้เกิด ผู้มีอิทธิพลในพื้นที่ ซึ่งมีผลโดยตรงต่อการเลือกตั้งผู้แทนราษฎร ทำให้การพัฒนาในทางการเมืองไม่บรรลุผล

๓. ในระบบการบริหารงานบุคคล ซึ่งเคยมีข้าราชการสุจริต รับเงินเดือนแทนในระบบการบริหารงานบุคคลแล้ว การเลือกเฟ้นเพื่อให้ได้บุคลากรที่ดีไปทำงานในแต่ละหน่วยจะกระทำได้ยาก จะก่อให้เกิดผลเสียต่อการบริหารงานโดยส่วนรวมในที่สุด

๔. ในระบบการบริหารการเงินและงบประมาณ หากมีการทุจริต ประพฤติมิชอบ จะทำให้เงินงบประมาณในการปฏิบัติงานซึ่งมีน้อยอยู่แล้ว ลดน้อยลงไปอีก ก่อให้เกิดอุปสรรคในการบริหารงานของแต่ละหน่วย

ผลกระทบในอนาคต

๑. ในด้านการเมือง ประชาชนจะเสื่อมศรัทธาต่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรบางคน ซึ่งได้รับเลือกตั้งมาด้วยการสนับสนุนจากกลุ่มผู้มีอิทธิพล ทำให้การพัฒนาการเมืองในระบบประชาธิปไตย ล้มเหลว ก่อให้เกิดระบบเผด็จการหมุนเวียนเข้ามาเป็นวงจร

๒. ระบบการบริหารงานบุคคล ซึ่งล้มเหลวจากการทุจริต จะส่งผลให้ข้าราชการ ซึ่งตั้งใจปฏิบัติหน้าที่เกิดความท้อถอย เสียขวัญและกำลังใจ การทำดีไม่ได้รับผลดีตอบแทน มีผลให้ระบบการบริหารและการเมืองในบางจุดชะงักงัน ขาดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

๓. ทำให้กลไกของรัฐที่ก่อให้เกิดความเป็นธรรมในสังคมสูญหายไป อันจะเป็นข้ออ้างประการสำคัญในการปฏิบัติรัฐประหาร เป็นผลให้เกิดความล้มเหลวในการพัฒนาการเมืองในระบบประชาธิปไตย

ผลกระทบต่อความมั่นคงด้านเศรษฐกิจ

ผลกระทบในปัจจุบัน

๑. การพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ ไม่สามารถบรรลุเป้าหมายได้ตามความเป็นจริง เพราะรัฐต้องใช้งบประมาณเกินความจำเป็น การเพิ่มต้นทุนโดยต้องจ่ายเงินนอกระบบ เป็นการเพิ่มต้นทุนในการผลิต สินค้าที่จะออกมาจำหน่ายให้กับผู้บริโภคได้ก็จะมีราคาแพงกว่าราคาต้นทุนที่ควรจะเป็น อย่างเช่น กรณีรถบรรทุกสินค้าเพื่อจะได้ผ่านด่านตรวจของตำรวจไปโดยสะดวก ต้องจ่ายค่าผ่านทางตามราคาที่ตำรวจเรียกร้อง และต้นทุนจะเพิ่มสูงขึ้นอีกถ้าด่านตรวจไม่ได้มีเพียงด่านเดียว เมื่อผู้บริโภคต้องซื้อสินค้าแพงขึ้น ทำให้เกิดปัญหาเงินเฟ้อตามมาได้เช่นกัน

๒. การรับเงินหรืออามิสสินจ้างของข้าราชการในอีกหลายกรณี เมื่อปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติราชการ เป็นการให้คุณแก่ผู้ให้สินบนนั้น เช่น การปล่อยยให้คนต่างด้าวเข้าเมืองได้อย่างผิดกฎหมาย บุคคลพวกนี้จะเข้ามาเป็นแรงงานรับจ้างในอัตราค่าแรงต่ำกว่าปกติ ทำให้นายจ้างนิยมจะจ้างแรงงานพวกนี้มากกว่าแรงงานคนไทยซึ่งมีกฎหมายแรงงานคุ้มครอง เกิดการว่างงานของแรงงานคนไทยและเป็นปัญหาในด้านเศรษฐกิจของประเทศตามมา

๓. รัฐสูญเสียวายได้ เนื่องจากการทุจริตประทุติมิชอบของข้าราชการ เช่น การรับสินบนพ่อค้าผู้ขนของหนีภาษี การปล่อยปละละเลยให้มีการจำหน่ายสินค้าหนีภาษี เงินสวนนี้จะออกมาหมุนเวียนนอกระบบเศรษฐกิจ

๔. ผลกระทบต่อผู้มีรายได้น้อย เช่น มอเตอร์ไซด์รับจ้าง แท็กซี่ และสามล้อรับจ้าง เป็นต้น บุคคลพวกนี้มักจะถูกตรวจสอบและจับผิดในข้อหาเล็ก ๆ น้อย ๆ อยู่เสมอ จึงทำให้รายได้ต่อวันที่น้อยอยู่แล้วลดลงไป จึงไปเพิ่มค่าบริการให้มีราคาสูงเกินความจำเป็นกับประชาชนผู้บริโภค

ผลกระทบในอนาคต

๑. หากรัฐบาลกู้เงินจากต่างประเทศเพื่อพัฒนาประเทศในด้านต่าง ๆ ปีหนึ่ง ๆ จำนวนนับพันล้าน แต่เมื่อมีข้อราษฎรบังหลวงเกิดขึ้น เงินที่ลงทุนไปรัฐบาลได้รับประโยชน์ไม่เต็มหน่วย ไปตกหล่นอยู่ที่คนเพียงไม่กี่คน การพัฒนาประเทศก็ต้องประสบปัญหาเงินไม่พอต้องกู้เงินมาเพิ่มอยู่ตลอดเวลา

๒. การพัฒนาเศรษฐกิจไม่เป็นไปตามเป้าหมาย รัฐใช้งบประมาณเกินความจำเป็น เกิดปัญหาฟุ่มเฟือยไม่ประหยัดขาดการออม ทำให้สินค้าราคาแพง ต้นทุนสูงเพราะต้องเสียไปให้แก่ระบบอื่นนอกวงจการผลิตที่แท้จริง

๓. ปัญหาเศรษฐกิจเสียหายจากการละเลยไม่จับกุมผู้กระทำผิดของตำรวจต่อการทำลายทรัพยากรธรรมชาติ เช่น การตัดไม้ทำลายป่า ทำให้เกิดภัยธรรมชาติ บ้านเรือน ไร่นาเสียหาย รัฐต้องเสียเงินจำนวนมากในการช่วยเหลือผู้ได้รับความเดือนร้อนอาจทำให้งบประมาณต้องถูกลดจำนวนลง

๔. ทำให้เกิดปัญหาเงินหมุนเวียนนอกระบบ เมื่อข้าราชการระดับสูงทุจริต เช่น รับเงินสินบนจำนวนมากจากบ่อนการพนัน การปกปิดไม่ให้คณะกรรมการ ป.ป.ป. รู้ระบบการเงิน จึงอาจนำไปฝากที่ต่างประเทศก่อให้เกิดเงินหมุนเวียนนอกระบบ เป็นผลเสียต่อระบบการเงินของประเทศในระยะยาว

ผลกระทบต่อความมั่นคงด้านสังคมจิตวิทยา

ผลกระทบในปัจจุบัน

๑. ประชาชนไม่ได้รับความสะดวกในการติดต่อราชการ

เมื่อเกิดมีการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการเกิดขึ้นจะส่งผลให้เกิดดังนี้

๑.๑ ผลจากการที่ข้าราชการทุจริตในการให้บริการกับประชาชน ทำให้เกิดการเรียกร้องประโยชน์จากการปฏิบัติหน้าที่เป็นเงินหรืออามิสอย่างอื่น เพื่อปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติราชการเป็นการให้คุณแก่ผู้ให้สินบน เช่น ปล่อยให้สินค้าหนีภาษีผ่านด่าน ไม่จับกุมเพราะได้รับสินบน หรือปล่อยให้คนต่างด้าวเข้าเมืองได้เพราะเห็นแก่สินบน รีดไถเงินจากเจ้าของช่องโสเภณี หรือบ่อนการพนัน โดยละเว้นไม่จับกุม การเรียกเอาเงินค่าบริการพิเศษที่เรียกว่า ค่าน้ำร้อนน้ำชาในการยื่นคำร้อง การติดต่อราชการ การเสนอลงนามในเอกสารและการขออนุญาตต่าง ๆ เพื่อให้ได้รับการพิจารณาโดยเร็ว

๑.๒ ประชาชนผู้มาติดต่อจะต้องเสียค่าใช้จ่ายเพิ่มมากขึ้นกว่าที่ควรจะต้องจ่ายตามระเบียบของทางราชการ หากไม่จ่ายให้ก็จะไม่ได้รับความสะดวกต่าง ๆ ทำให้เสียเวลา

๒. ประชาชนได้รับความเดือดร้อนจากการที่เจ้าหน้าที่ไม่ให้ความเป็นธรรม เนื่องจากมีการรับสินบนจากอีกฝ่ายหนึ่ง

๓. ทำให้เกิดช่องว่างระหว่างชนชั้นผู้มีเงินกับคนจนมากยิ่งขึ้น เนื่องจากผู้มีเงินจะใช้จ่ายเป็นค่าอำนวยความสะดวก อภิสิทธิ์ในการรับผลประโยชน์มากยิ่งขึ้น

๔. เกิดผลเสียต่อการสร้างค่านิยมในสังคมไทย เพราะค่านิยมของคนไทยนิยมคนมั่งมีเงิน ดังที่มีคำกล่าวที่ว่า "มีเงินนับเป็นน้อง มีทองนับเป็นพี่" ทำให้การประเมินค่าของบุคคลมิได้ขึ้นอยู่กับลักษณะหรือคุณงามความดีอย่างแท้จริง หากขึ้นอยู่กับเงินหรือความมั่งมีของเขา โดยมีได้มองว่าเงินทองที่บุคคลนั้นได้มาได้มาจากไหน แม้แต่เป็นเงินทองที่ได้มาจากการทุจริตและประพฤติมิชอบคนก็ยังนิยมนับถือ

ผลกระทบในอนาคต

๑. ทำให้ระบบการบริการประชาชนไม่ได้รับการพัฒนา ก่อให้เกิดระบบค่าน้ำร้อน น้ำชา เงินติดสินบน ซึ่งทำให้สังคมไม่ได้รับความเป็นธรรมโดยเสมอหน้าจากระบบราชการ

๒. ประชาชนเกิดทัศนคติและค่านิยมผิด เห็นแก่เงินมากกว่าชื่อเสียง เกียรติภูมิ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนมากกว่าประโยชน์ส่วนรวม ซึ่งจะทำให้ประชาชนรุ่นต่อ ๆ มาขาดคุณภาพ จะส่งผลต่อการพัฒนาประเทศในระยะยาว

๓. ระบบกระบวนการยุติธรรมขั้นต้นต้องสูญเสียไป เนื่องจากการทุจริตและประพฤติมิชอบทำให้ประชาชนส่วนใหญ่เดือดร้อนขาดที่พึ่งก่อให้เกิดความเดือดร้อนทุกข์ห่อหมกทุกข์ ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศในที่สุด

สำหรับปัญหาในการใช้ดุลยพินิจให้คุณหรือให้โทษแก่องค์กรธุรกิจต่าง ๆ นั้น ในส่วนที่ผลมีผลกระทบโดยตรงต่อความเชื่อมั่นของผู้ประกอบการและนักลงทุน เหตุการณ์ในการทุจริตของข้าราชการกรมศุลกากรเป็นที่รับรู้กันทั่วไปจากการเสนอข่าวสารจากสื่อมวลชนประเภทต่าง ๆ ทั้งนี้ ดร.สมคิด จาตุศรีพิทักษ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง ได้รับที่จะไปดำเนินการกับผู้ทุจริต เพราะถือว่ามีส่วนรู้เห็นเป็นใจในการจดทะเบียนรถ ๑๑ ที่นั่งอย่างไม่ถูกต้อง (ไทยรัฐ ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๔๔ : ๕) ดังนั้น การพิจารณาถึงการปฏิบัติที่ก่อให้เกิดการทุจริตของกรมศุลกากรในกลุ่มข้าราชการบางคน จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง เพื่อก่อให้เกิดประสิทธิภาพในการดำเนินธุรกิจ และเพื่อความโปร่งใสอันเป็นสิ่งสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาการทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในอนาคต

วัตถุประสงค์

คู่มือการจัดการเรื่องร้องเรียนการทุจริตและประพฤติมิชอบของเจ้าหน้าที่ ฉบับนี้ ขององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลิบง จัดทำขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อให้บุคลากร เจ้าหน้าที่ และผู้เกี่ยวข้อง สามารถนำไปเป็นกรอบแนวทาง การดำเนินการให้ เกิดเป็นรูปธรรม และปฏิบัติตามมาตรฐานกระบวนการจัดการเรื่องร้องเรียนด้านการทุจริตและ ประพฤติมิชอบของเจ้าหน้าที่ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
2. เพื่อให้กระบวนการจัดการเรื่องร้องเรียนด้านการทุจริตและประพฤติมิชอบของเจ้าหน้าที่ มีการ ปฏิบัติตามขั้นตอน สอดคล้องกับข้อกำหนด ระเบียบ หลักเกณฑ์ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง โดยครบถ้วนและมีประสิทธิภาพ
3. เพื่อเป็นหลักฐานแสดงขั้นตอนและวิธีการปฏิบัติงาน สามารถถ่ายทอดให้กับผู้เข้ามา ปฏิบัติงานใหม่ ได้พัฒนาการทำงานเป็นมืออาชีพ รวมทั้งแสดงหรือเผยแพร่ให้กับ บุคคลภายนอก ให้สามารถเข้าใจและใช้ประโยชน์จากกระบวนการที่อยู่ รวมถึงเสนอแนะ ให้ ข้อคิดเห็น เพื่อปรับปรุงกระบวนการในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่
4. เพื่อพิทักษ์สิทธิของประชาชน ผู้ร้องเรียน ตามหลักธรรมาภิบาล (Good Governance)

บทบาทหน้าที่ของหน่วยงาน/ส่วนงาน ที่รับผิดชอบ

หน่วยงาน/ส่วนงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรื่องร้องเรียนการทุจริตและประพฤติมิชอบของ เจ้าหน้าที่ ขององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลิบง มีบทบาทหน้าที่ ดังนี้

1. เสนอเรื่องร้องเรียนแก่หัวหน้าส่วนราชการ ผู้บังคับบัญชา รวมทั้งจัดทำแผนปฏิบัติการป้องกัน และปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ
2. ประสาน เปรื่องรัด กำกับ หน่วยงาน/ส่วนงานในสังกัด ให้ดำเนินตามแผนปฏิบัติการ
3. ดำเนินการเกี่ยวกับข้อร้องเรียนการทุจริตและประพฤติมิชอบของเจ้าหน้าที่ โดยเร็วที่สุด ภายในระยะเวลาที่กำหนด
4. คุ้มครองจรรยาบรรณตามประมวลจรรยาบรรณข้าราชการ พนักงานส่วนท้องถิ่น
5. ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
6. ติดตาม ประเมินผล
7. ปฏิบัติงาน สนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานนี้เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับมอบหมาย

ช่องทางการร้องเรียน/แจ้งเบาะแส

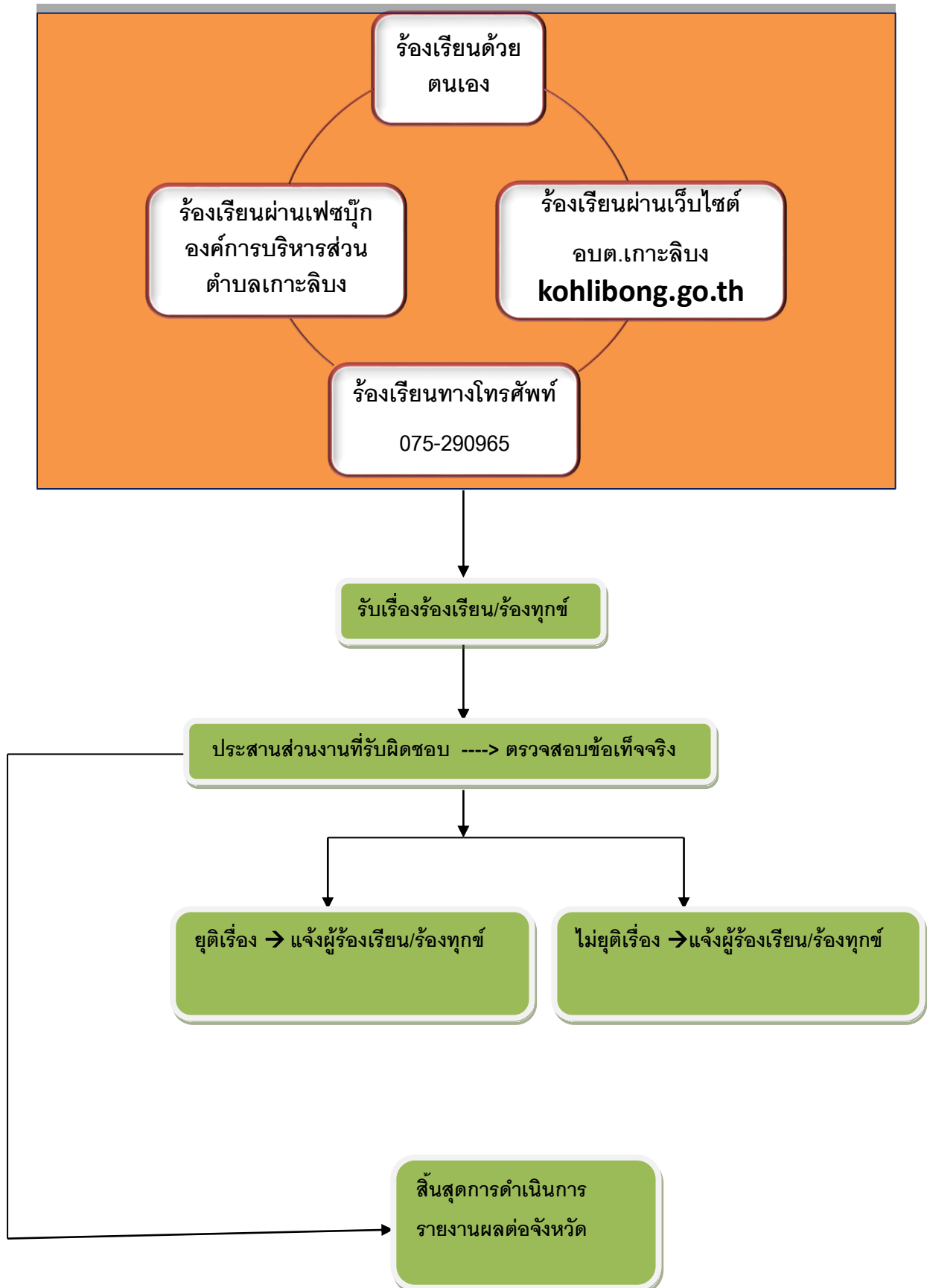
1. ร้องเรียนด้วยตนเอง ณ องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลิบง เลขที่ 1 หมู่ 6 ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง
2. ร้องเรียนผ่านเว็บไซต์ อบต.เกาะลิบง kohlibong.go.th
3. ร้องเรียนทางโทรศัพท์ 075-290965
4. ร้องเรียนผ่านเฟซบุ๊ก องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลิบง

หลักเกณฑ์ในการรับเรื่องร้องเรียน

1. ชื่อที่อยู่ของผู้ร้องเรียน
2. วันที่ร้องเรียน
3. ข้อเท็จจริงหรือพฤติการณ์ ประกอบเรื่องร้องเรียน ปรากฏอย่างชัดเจนว่ามีมูล ข้อเท็จจริง หรือช่องทางเบาะแส เกี่ยวกับการทุจริตและประพฤติมิชอบ เพียงพอที่จะดำเนินการสอบสวนข้อเท็จจริงได้
4. ระบุพยานเอกสาร พยานวัตถุ พยานบุคคล (ถ้ามี) โดยใช้ถ้อยคำหรือข้อความสุภาพ

ผังกระบวนการ/ช่องทาง แจ้งเรื่องร้องเรียนการทุจริตและประพฤติมิชอบของเจ้าหน้าที่

องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลิบง

ขั้นตอนการปฏิบัติงานรับเรื่องร้องทุกข์

1. เจ้าหน้าที่รับเรื่องร้องเรียน จากช่องทางต่างๆ
2. เจ้าหน้าที่จัดการคัดแยกหนังสือ เนื้อหาการร้องเรียน วิเคราะห์เนื้อหาของเรื่อง
3. เจ้าหน้าที่สรุปความเห็น เสนอต่อผู้บังคับบัญชา เพื่อพิจารณา
4. เจ้าหน้าที่ส่งเรื่องให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการสอบหาข้อเท็จจริง
5. เจ้าหน้าที่แจ้งผู้ร้องเรียนเพื่อทราบเบื้องต้น ภายใน 15 วัน
6. เจ้าหน้าที่รับรายงานและติดตามความก้าวหน้าผลการดำเนินงาน จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
7. เจ้าหน้าที่เก็บข้อมูล เพื่อการประมวลผลและสรุปวิเคราะห์เสนอผู้บริหาร
8. สิ้นสุดเรื่อง เจ้าหน้าที่รายงานผลต่อจังหวัด และเจ้าหน้าที่จัดเก็บเรื่องไว้เป็นฐานข้อมูล

หลักปฏิบัติ การรับและตรวจสอบข้อร้องเรียนการทุจริตและประพฤติมิชอบ

ช่องทางการร้องเรียน	ความถี่ในการตรวจสอบตามช่องทาง	ระยะเวลาดำเนินการรับข้อร้องเรียนเพื่อประสานแนวทางแก้ไข	หมายเหตุ
ร้องเรียนด้วยตัวเอง	ทุกวัน	ภายใน 15 วันทำการ	
ร้องเรียนผ่านเว็บไซต์	ทุกวัน	ภายใน 15 วันทำการ	
ร้องเรียนผ่านโทรศัพท์	ทุกวัน	ภายใน 15 วันทำการ	
ร้องเรียนผ่านเฟซบุ๊ก	ทุกวัน	ภายใน 15 วันทำการ	

แบบคำร้อง (ร้องทุกข์/ร้องเรียน/แสดงความคิดเห็น)

เขียนที่.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เรื่อง.....

เรียน นายกองค้การบริหารส่วนตำบลเกาะลิบง

ข้าพเจ้า (นาย/นาง/นางสาว/อื่นๆ).....

อยู่บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....

มีความประสงค์ขอ (ร้องทุกข์/ร้องเรียน/แสดงความคิดเห็น) ดังนี้

.....
.....
.....

ทั้งนี้ ข้าพเจ้าขอรับรองว่าคำร้องข้างต้นเป็นจริงทุกประการ โดยข้าพเจ้าขอส่งเอกสารหลักฐานประกอบคำร้อง ได้แก่

1. ....จำนวน.....ชุด/ฉบับ
2. ....จำนวน.....ชุด/ฉบับ
3. ....จำนวน.....ชุด/ฉบับ
4. ....จำนวน.....ชุด/ฉบับ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการ

ลงชื่อ.....ผู้ยื่นคำร้อง

(.....)

ลงชื่อ.....เจ้าหน้าที่รับคำร้อง

(.....)

ตำแหน่ง.....